

Bruselj, 21.12.2016
COM(2016) 831 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU
IN SVETU**

Tretje poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije

Tretje poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije

I. UVOD

To je tretje mesečno poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije, ki zajema najnovejše dogodke na področju dveh glavnih stebrov: *boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu ter sredstvom, ki se uporabljajo v ta namen; in krepitve naše zaščite in odpornosti proti navedenim nevarnostim*. Strahopeten in zaničevanja vreden napad, ki se je v Berlinu zgodil 19. decembra, in drugi grozljivi napadi, ki so se zgodili leta 2016, nas znova opominjajo na našo ranljivost in potrebo po nadaljnjem sodelovanju pri krepitvi skupne varnosti za zaščito naših svoboščin in načina življenja. V tem obdobju poročanja je bil dosežen oprijemljiv napredek pri oženu prostora, v katerem lahko delujejo teroristi in njihovi podporniki. V tem poročilu je na kratko predstavljen nov **sveženj o financiranju terorizma, ki je bil sprejet danes** in je pomemben korak k zaježitvi finančnih sredstev, ki vzdržujejo terorizem. Komisija je sprejela nabor predlogov za krepitev uspešnosti in učinkovitosti **schengenskega informacijskega sistema** ter s tem izboljšala izmenjavo informacij, da bi teroristom še bolj omejila možnosti delovanja. V tem obdobju poročanja je bil dosežen tudi pomemben napredek pri ključnih zakonodajnih aktih EU za boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu ter krepitev varnosti na naših mejah. Evropski parlament in Svet sta dosegla politični dogovor o **direktivi o boju proti terorizmu**, reviziji **direktive o strelnem orožju** in reviziji **zakonika o schengenskih mejah** za omogočanje sistematičnih pregledov državljanov EU.

Pomemben napredek je bil dosežen tudi v boju proti spletni radikalizaciji. Na drugem srečanju **internetnega foruma EU** na visoki ravni je bila objavljena pobuda velikih spletnih platform o izmenjavi izvlečkov (*hash-sharing initiative*), ki bi sodelujočim družbam omogočila uporabo „izvlečkov“ za zaznavanje teroristične vsebine ter zagotavljanje njene trajne odstranitve. Pričakuje se, da bo to novo orodje še bolj omejilo dostop terorističnih organizacij do ključnih medijev, ki jih uporabljajo za propagando, novačenje in radikalizacijo. Na forumu je Komisija tudi objavila **program za krepitev vloge civilne družbe**, katerega proračun v višini 10 milijonov EUR je namenjen za podporo partnerjem iz civilne družbe pri krepitvi učinkovitega alternativnega spletnega poročanja.

Tudi na številnih drugih področjih so bile dosežene ključne spremembe. Glede na odločilen pomen popolnega in pravočasnega izvajanja direktive EU o evidenci podatkov o potnikih (PNR) je Komisija predstavila **načrt izvajanja PNR**, ki bo države članice usmerjal pri izvajanju. Predstavila je tudi **akcijski načrt za okrepitev evropskega odziva na goljufije s potnimi listinami**. Akcijski načrt vsebuje operativna priporočila državam članicam za spoprijemanje z naraščajočo težavo, ki jo pomenijo goljufije s potnimi listinami, vključno z registracijo istovetnosti, izdajo in izdelavo listin ter nadzorom nad njimi. Poleg tega je Komisija za pomoč pri zaščiti državljanov in kritične infrastrukture v **svežnju o energetske uniji**, ki je bil sprejet 30. novembra, obravnavala varnost naših energetskih omrežij. Namen svežnja je podpirati države članice pri ocenah tveganja, pripravljenosti na tveganja in upravljanju kriznih situacij v zvezi z elektroenergetskimi sistemi Unije.

II. NOVI PREDPISI EU ZA BOJ PROTI TERORIZMU IN ORGANIZIRANEMU KRIMINALU

Teroristična kazniva dejanja

Po intenzivnih pogajanjih sta Evropski parlament in Svet 17. novembra dosegla politični dogovor o predlogu **direktive o boju proti terorizmu**¹, ki ga je Komisija podala decembra 2015. To je ključni korak v našem boju proti teroristom in njihovim podpornikom. Z Direktivo se utrjujejo obstoječa zakonodaja EU in mednarodni standardi² o kriminalizaciji terorističnih kaznivih dejanj ter uvajajo „nova“ kazniva dejanja, povezana s terorizmom, vključno s financiranjem terorizma in potovanjem v tujino z namenom storitve terorističnega kaznivega dejanja ali sodelovanja v taboru za urjenje ter vračanjem s takih dejavnosti, s katerimi se je urjenje zagotavljalo ali prejemale. To je ključni element v boju proti tujim terorističnim borcem. Direktiva zajema tudi določbe za zadovoljevanje posebnih potreb žrtev terorizma po informacijah, podpori in zaščiti. Evropski parlament in Svet morata zdaj besedilo hitro uradno sprejeti; rok držav članic za njegovo izvedbo bo 18 mesecev.

Nadzor nad strelnim orožjem

Po predlogu Komisije iz novembra 2015 ter več pozivih Evropskemu parlamentu in Svetu je bil 13. decembra 2016 med sozakonodajalcema dosežen politični dogovor o reviziji **direktive EU o strelnem orožju**³. To je odločilen korak pri ustavitvi zakonitega dostopa do vojaškega jurišnega orožja. V revidirani direktivi je nabor prepovedanega orožja, ki spada v najstrožji razred nadzora A, razširjen, saj vključuje avtomatsko strelno orožje, predelano v polavtomatsko, in polavtomatsko strelno orožje z nabojnikom večje kapacitete in napravo za polnjenje. V prihodnje bo lahko tako orožje kupovala ali z njim trgovala le še zelo ozko določena skupina imetnikov dovoljenja, kot so muzeji ali športni strelci, za katere bodo veljale stroge varnostne zahteve in zahteve v zvezi s spremljanjem. Prvič bodo uvedene omejitve glede velikosti nabojnikov za dolgo- in kratkocevno polavtomatsko orožje, vsi bistveni sestavni deli strelnega orožja pa bodo morali biti označeni in registrirani⁴.

Komisija si hkrati s krepitvijo nadzora nad zakonito posedovanim strelnim orožjem prizadeva okrepiti tudi **boj proti nezakoniti trgovini s strelnim orožjem**, zlasti na Zahodnem Balkanu, kot je predvideno v akcijskem načrtu 2015–2019. Ministrsko zasedanje z državami Zahodnega Balkana, ki je potekalo 16. decembra, je bilo pomemben mejnik na tem področju; EU in države Zahodnega Balkana so sprejele skupno izjavo, s katero so poudarile, kaj je treba storiti za učinkovitejši boj proti nezakoniti trgovini s strelnim orožjem v Evropi in na Zahodnem Balkanu.

Poleg tega je Komisija še postrila ukrepe glede predhodnih sestavin za eksplozive, da bi teroristom še bolj otežila dostop do surovin za **nezakonito proizvodnjo eksplozivov**. Uredba (EU) št. 98/2013 vsebuje usklajena pravila o razpoložljivosti, vnosu, posedovanju in uporabi snovi ali zmesi, ki bi se lahko zlorabile za nezakonito proizvodnjo eksplozivov, da bi se tako omejila njihova razpoložljivost za splošno javnost

¹ COM(2015) 625 final.

² Vključno z dodatnim protokolom h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma in standardi Projektne skupine za finančno ukrepanje.

³ COM(2006) 93 final.

⁴ Komisija je na srečanju Odbora stalnih predstavnikov 20. decembra 2016 glede besedila direktive o strelnem orožju, o katerem sta se dogovorila sozakonodajalca, podala izjavo, v kateri je obžalovala, da Parlament in Svet nista podprla nekaterih delov izvirnega predloga, v katerih so bili določeni ambicioznejši cilji, zlasti glede popolne prepovedi najnevarnejšega polavtomatskega strelnega orožja.

in zagotovilo ustrezno poročanje o sumljivih transakcijah v celotni dobavni verigi. Sprejete so bile tri delegirane uredbe⁵ za nadzor nad uporabo predhodnih sestavin za eksplozive, in sicer aluminijevega prahu, magnezijevega prahu in magnezijevega nitrata. Z navedenimi uredbami se uvajajo stroge obveznosti poročanja o prodaji predhodnih sestavin, da se prepreči njihova preusmeritev v nezakonito proizvodnjo doma izdelanih eksplozivov.

Sistematične mejne kontrole

Medtem ko se pri državljanih tretjih držav ob vstopu že opravljata sistematična varnostna kontrola in kontrola dokumentov glede na ustrezne zbirke podatkov, pa se s ciljno reformo **Zakonika o schengenskih mejah**⁶, o kateri sta se 5. decembra dogovorila sozakonodajalca, uvajajo obvezne sistematične kontrole državljanov EU glede na ustrezne zbirke podatkov. Poleg tega se bo morala odslej pri državljanih tretjih držav sistematična kontrola opravljati tudi ob izstopu, in sicer s preverjanjem podatkov v schengenskem informacijskem sistemu in Interpolovi zbirki podatkov o ukradenih ali izgubljenih potnih listinah. Ta sprememba bo pomagala zaznati vse iskane posameznike, za katere je bil razpisan ukrep, vključno s tujimi terorističnimi borci.

III. IZVAJANJE AKCIJSKEGA NAČRTA ZA OKREPITEV BOJA PROTI FINANCIRANJU TERORIZMA

Komisija je **februarja 2016** predlagala celovit **akcijski načrt za okrepitev boja proti financiranju terorizma**⁷, da bi tako obravnavala celo vrsto načinov, ki jih teroristi uporabljajo za zbiranje in prenašanje sredstev. Danes je Komisija sprejela nov sveženj predlogov za izvedbo ukrepov, ki se jih je zavezala dokončati do konca leta 2016. S predlaganimi instrumenti bo storilec kaznivih dejanj oteženo financiranje dejavnosti, po drugi strani pa bo lažje slediti njihovim finančnim transakcijam, jih zaustaviti in privedi pred sodišče. Ukrepi so osredotočeni na boj proti pranju denarja in nedovoljenim prenosom gotovine, ki so povezani s terorizmom in kaznivimi dejanji, in sicer z izboljšanjem zamrznitve in zaplembe sredstev ter raziskavo, kako bi se lahko zaznavanje finančnih prenosov teroristov in sledenje takim prenosom še izboljšali.

1. Kriminalizacija pranja denarja in zaznavanje nedovoljenih prenosov gotovine

Pristojni organi za preganjanje storilcev kaznivih dejanj in teroristov ter njihovo aretacijo potrebujejo ustrezne določbe kazenskega prava. V predlagani **direktivi za kriminalizacijo pranja denarja**⁸ bo zagotovljena celovita opredelitev kaznivih dejanj pranja denarja in sankcij za pranje denarja v EU. S to direktivo bo okrepljen obstoječi okvir boja proti pranju denarja. Poleg tega bo zagotovila tudi, da EU izpolnjuje mednarodne obveznosti na tem področju, vključno z Varšavsko konvencijo⁹, ter ustrezna

⁵ C(2016) 7647 final, C(2016) 7650 final in C(2016) 7657 final.

⁶ COM(2015) 670 final.

⁷ COM(2016) 50 final.

⁸ COM(2016) xxx.

⁹ Konvencija Sveta Evrope o pranju denarja, financiranju terorizma, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, iz leta 2005, CETS št. 198, [s katero se od držav zahtevata kriminalizacija pranja premoženjske koristi, pridobljene s širokim naborom predhodnih kaznivih dejanj (navedene so vrste predhodnih kaznivih dejanj), in kriminalizacija pomožnih dejavnosti, pri čemer ni pomembno, ali je bila država, v kateri se je kaznivo dejanje pranja denarja zgodilo, pristojna za obravnavo tega kaznivega dejanja, ter s katero se od držav zahteva, naj

priporočila Projektne skupine za finančno ukrepanje, s tem pa bo pomagala premagati tudi obstoječe ovire čezmejnemu pravosodnemu in policijskemu sodelovanju v boju proti pranju denarja ter izboljšati izvrševanje. S predlogom bi bilo poleg tega treba storilcem kaznivih dejanj preprečiti izkoriščanje razlik med nacionalnimi zakonodajami v njihovo korist in delovati kot učinkovito odvračilno sredstvo.

Pristojni organi za učinkovit pregon navedenih kaznivih dejanj potrebujejo ustrezna orodja za zaznavanje teroristov in njihovih podpornikov. Na podlagi obstoječe uredbe o kontroli gotovine¹⁰ se zahteva, da mora vsak, ki ima ob vstopu v EU ali izstopu iz nje pri sebi 10 000 EUR gotovine ali več, to prijaviti. Za gotovino, ki se pošilja s pošto, tovorno pošiljko ali kurirjem, pa te določbe ne veljajo in pristojni organi navajajo, da storilci kaznivih dejanj gotovino pošiljajo in prejemajo prek takih pošiljk, da bi se izognili obveznosti prijave na podlagi navedene uredbe.

Poleg tega se na podlagi uredbe o kontroli gotovine zahteva le, da dajo pristojni organi tako prijavo „na razpolago“ finančni obveščevalni enoti (FIU) države članice, v kateri je bila prijava podana. To nekoliko pasivno zahtevo je mogoče izpolniti že tako, da se dajo izpolnjeni obrazci za prijavo FIU na voljo za pregled. Vendar pa to ne zadošča, saj bi bilo treba podatke aktivno posredovati FIU in ji tako omogočiti, da jih analizira. Poleg tega je mogoče podatke o prijavi s pristojnimi organi drugih držav članic izmenjevati le, kadar obstajajo znaki nezakonite dejavnosti, pa še v takem primeru to ni obvezno. Posledica navedenega sta nedosledno izvajanje in le malo sistematične izmenjave podatkov.

Trenutna uredba organom tudi ne omogoča začasnega zasega gotovine, če zaznajo prenos zneskov pod pragom za prijavo, v zvezi s katerimi obstajajo znaki nezakonite dejavnosti. Opozorjeno je bilo tudi na težave z nepopolno opredelitvijo pojma „gotovina“. Poleg tega pa se raven izvajanja obstoječih pravil med državami članicami zelo razlikuje.

Iz vseh navedenih razlogov se s **predlagano uredbo o boju proti nedovoljenemu prenosu gotovine**¹¹ področje uporabe obstoječe uredbe o kontroli gotovine razširja tako, da zajema tudi gotovino, poslano s tovorno ali pošto pošiljko, in organom omogoča ukrepanje ob nižjih zneskih, če obstaja sum nezakonite dejavnosti. S predlogom se obveznost prijave razširja tudi na zlato (v oblikah, ki se lahko uporabijo kot visoko likvidni hranilci vrednosti) in predvideva sistem prijave na zahtevo (tako imenovani sistem razkritja) za gotovino, ki se prenaša s pošto in tovorno pošiljko.

2. Zamrznitev sredstev

Zamrznitev sredstev je učinkovito orodje, s katerim se teroristom prepreči uporaba in prejetje sredstev ter oteži njihova zmožnost delovanja. Z učinkovito zaplenbo se dolgoročno prekinejo viri dohodka terorističnih organizacij in storilcem kaznivih dejanj onemogoči ustvarjanje dobička z nezakonito pridobljenimi sredstvi.

---

zagotovijo, da predhodna ali sočasna obsodba za predhodno kaznivo dejanje ter natančna opredelitev predhodnega kaznivega dejanja nista pogoj za obsodbo zaradi pranja denarja].

¹⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:309:0009:0012:SL:PDF>.

¹¹ COM(2016) xxx.

Ukrepi zamrznitve in zaplembe v sodnih postopkih

Eden od načinov za to je zamrznitev in zaplemba sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, v sodnem postopku. To dolgoročno prekine vire prihodka terorističnih organizacij in storilcem kaznivih dejanj onemogoča uporabo nezakonito pridobljenih sredstev.

Komisija je predlagala **uredbo o medsebojnem priznavanju odredb o zamrznitvi in zaplembi sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem**¹², s katero se dopolnjujeta direktiva iz leta 2014 o začasem zavarovanju in odvzemu¹³ (ki določa minimalna pravila o zamrznitvi in zaplembi sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem) in nedavno dogovorjena direktiva o boju proti terorizmu (ki vsebuje samostojno kaznivo dejanje financiranja terorizma). S predlaganim aktom bo omogočena učinkovitejša čezmejna zamrznitev in zaplemba sredstev, pridobljenih s kaznivim dejanjem, ki bo izdana v okviru kazenskega postopka, vmesne formalnosti pa ne bodo potrebne. Vsi navedeni instrumenti skupaj bodo na podlagi sodnih odločb izboljšali možnosti zamrznitve in zaplembe sredstev, povezanih s terorizmom in kaznivimi dejanji. To je še zlasti pomembno, saj sodna zamrznitev sredstev v okviru kazenskega postopka zagotavlja več procesnih jamstev kot upravna zamrznitev sredstev.

Upravna zamrznitev sredstev

Državni organi lahko ob zaznavi finančnih transakcij, povezanih s terorizmom in kaznivimi dejanji, tem sledijo, jih po potrebi blokirajo in zamrznejo zadevna sredstva. Upravna zamrznitev sredstev je začasno preventivno orodje, ki ga je mogoče uporabiti zunaj kazenskega postopka, da se domnevnim teroristom prepreči uporaba in prejem sredstev.

Projektna skupina za finančno ukrepanje od držav članic zahteva, naj vzpostavijo določbe za takojšnjo zamrznitev sredstev fizičnih ali pravnih oseb, povezanih s terorizmom. Zaradi neobstoja sistemov za zamrznitev sredstev v nekaj državah članicah in dejstva, da nekateri obstoječi nacionalni sistemi niso popolni ali učinkoviti, so se pojavljala vprašanja o popolni skladnosti z mednarodnimi zahtevami. Projektna skupina za finančno ukrepanje v nedavni analizi¹⁴ meni, da 14 držav članic EU ne more uporabiti ukrepov zamrznitve sredstev za osebe, ki jih navedena projektna skupina imenuje „notranji teroristi EU“¹⁵. Po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe je EU na podlagi člena 75 PDEU pridobila izrecno pristojnost za sprejemanje upravnih ukrepov proti posameznikom in pravnim osebam, skupinam in nedržavnim subjektom, kadar je to potrebno, da se dosežejo cilji območja svobode, varnosti in pravice. Komisija se je v februarjem akcijskem načrtu zavezala, da bo ocenila potrebo po dopolnilnem upravnem sistemu za zamrznitev sredstev teroristov v EU.

Kar zadeva trenutno varnostno grožnjo v Evropi, danes največja grožnja evropski varnosti ostaja terorizem, ki izhaja iz džihadizma¹⁶, medtem ko ocena skupne grožnje

---

¹² COM(2016) 826.

¹³ Direktiva 2014/42/EU o začasem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji.

¹⁴ Rezultati pobude projektne skupine o ugotavljanju dejstev, FATF/PLEN(2015)36.

¹⁵ Vendar pa Komisija meni, da v nacionalnem ali mednarodnem pravu ni podlage za razlikovanje med notranjim in mednarodnim terorizmom.

¹⁶ „Changes in Modus Operandi of IS revisited“ (Ponovna proučitev sprememb v načinu delovanja Islamske države); Europol, 2. december 2016.

drugih terorističnih skupin (z zelo malo izjemami) ostaja nizka¹⁷. Zato se šteje, da je dodana vrednost sistema na podlagi člena 75 PDEU v smislu kazenskega pregona ter boja proti terorizmu trenutno majhna.

Poleg tega trenutno grožnjo, ki izhaja iz mednarodnega terorizma, krijejo obstoječe določbe zakonodaje EU. Sistemi EU za zamrznitev sredstev, sprejeti v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SZVP), omogočajo zamrznitev sredstev in drugega premoženja, povezanega s terorizmom. Ti sistemi so bili nedavno nadgrajeni in prvič omogočajo samostojno vzpostavitev številnih ukrepov, vključno z zamrznitvijo sredstev oseb, povezanih z ISIL (Daiš) in Al Kaido¹⁸. Novi sistem omogoča blokiranje sredstev fizičnih in pravnih oseb, ki so povezane s temi organizacijami ali sodelujejo pri dejavnostih, kot so financiranje, usposabljanje, novačenje in napeljevanje k storitvi terorističnih dejanj pa tudi potovanje v EU ali iz nje z namenom sodelovanja v dejavnostih ISIL (Daiš) ali Al Kaide. Ti sistemi veljajo za državljane tretjih držav in državljane EU, če so povezani z mednarodnim terorizmom. To pomeni, da lahko EU blokira sredstva vsakega terorista, ki deluje v Evropi, če je povezan s temi skupinami.

Glede drugih skupin, ki delujejo v EU, je v okrepljenem okviru kazenskega prava v primerjavi s preteklostjo zagotovljenih več možnosti za blokiranje sredstev, povezanih s terorizmom, pri tem pa je na voljo tudi več procesnih jamstev kot v postopku upravne zamrznitve sredstev, čeprav se še vedno omogoča hitro in učinkovito delovanje.

Ob upoštevanju omejene dodane vrednosti novega sistema, sprejetega na podlagi člena 75 PDEU, v smislu kazenskega pregona, dejstva, da obstoječi instrumenti že pokrivajo potrebe, ki izhajajo iz trenutnih groženj, in izboljšanih možnosti za zamrznitev sredstev, povezanih s terorizmom, v okviru kazenskega prava EU se Komisiji nadaljnji koraki trenutno ne zdijo potrebni. Kljub temu bo še naprej skrbno spremljala razvoj teroristične grožnje v EU in redno proučevala potrebo po uvedbi ukrepov na podlagi člena 75 PDEU.

3. Sledenje financiranju terorizma

V akcijskem načrtu o financiranju terorizma je bilo poudarjeno, da so finančne obveščevalne enote in sistemi za sledenje, kot je program EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, ključna orodja za zaznavanje prenosa sredstev prek finančnih transakcij ali identifikacijo terorističnih mrež in podpornikov. Kljub temu bi bilo treba okrepiti obstoječe zmogljivosti, da bi se bilo mogoče osredotočiti na zapletene in obsežne operacije financiranja ter stroškovno neintenzivne teroristične operacije, pri katerih se uporabljajo novi načini plačevanja, ki jim je težko slediti. Bistvena je tudi hitrost odziva, saj sedanje finančne storitve omogočajo teroristom, da hitro prenesejo sredstva iz enega mesta na drugo, kar jasno kaže na potrebo po izboljšanju sodelovanja ter izmenjave finančnih obveščevalnih podatkov in obveščevalnih podatkov organov pregona. Zdi se, da je sledenje mednarodnim transakcijam na podlagi sporazuma o programu EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti učinkovito. Po oceni

¹⁷ „European Union Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT) 2016“ (poročilo o stanju in trendih na področju terorizma v Evropski uniji), Europol.

¹⁸ Sklep Sveta (SZVP) 2016/1693 o omejevalnih ukrepih proti ISIL (Daiš) in Al Kaidi ter osebam, skupinam, podjetjem in subjektom, povezanim z njimi, in razveljavitvi Skupnega stališča 2002/402/SZVP, ter Uredba Sveta (EU) 2016/1686 z dne 20. septembra 2016 o dodatnih omejevalnih ukrepih proti ISIL (Daiš) in Al-Kaidi ter fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom, ki so z njima povezani.

učinka je Komisija v sporočilu iz novembra 2013 ugotovila, da vzpostavitev sistema EU (tj. sistema za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti), ki bi bil zasnovan na podlagi programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, ne bi bila sorazmerna in ne bi zagotovila dodane vrednosti.

Vendar bi bilo glede na hitro razvijajoč se vzorec financiranja terorizma kljub temu koristno proučiti potrebo po dopolnilnih mehanizmih k programu EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, da bi se zapolnile morebitne vrzeli (tj. transakcije, ki so izključene iz sporazuma o programu EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, zlasti plačila v eurih znotraj EU, in ki jim morda ni mogoče drugače slediti).

Razmere so se od leta 2013 spremenile: grožnja terorizma se je preusmerila, finančna sredstva, ki jih uporabljajo teroristi, pa so pogosto manjša in se ne prenašajo nujno prek sistemov prenosa, kakršnega pokriva program EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti. Pojavili so se številni novi načini plačevanja, ki teroristom omogočajo nove načine financiranja lastnih dejavnosti.

Iz razprave z Europolom in državami članicami izhaja, da bi lahko evropski sistem, ki bi dopolnjeval program EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, pristojnim organom zagotovil bolj celosten prikaz upoštevnih finančnih transakcij, ki trenutno manjkajo, ne da bi bilo treba iskati po številnih zbirkah podatkov (ki so večinoma omejene na podatke, hranjene na nacionalni ravni), s čimer bi se izognili tudi povezanemu tveganju, da se lahko ključni podatki prezrejo. Omogočil bi tudi navzkrižno preverjanje navedenih podatkov pri organih drugih držav članic. Skupaj z drugimi obveščevalnimi podatki bi to lahko pomagalo opredeliti osumljence v zgodnejši fazi preiskave ter tako preprečiti napade, zagotoviti uporabne obveščevalne podatke takoj po napadu, omogočiti hitrejšo identifikacijo storilcev in njihovih podpornikov ter zagotoviti pomembne dokaze za pregon teroristov.

Kljub temu pa bi bilo treba dodano vrednost evropskega dopolnilnega sistema pretehtati glede na druge pomisleke. Vključiti bi bilo treba predvsem: (i) oceno tveganj, da bo določen kanal uporabljen za financiranje terorizma, in sorazmernost predvidenega ukrepa; (ii) tehnično zapletenost, izvedljivost in stroške zbiranja in obdelovanja velikih količin podatkov o zelo različnih subjektih ter ekonomski vpliv na te subjekte; in (iii) vpliv na temeljne pravice, predvsem na varstvo zasebnosti in pravico do varstva osebnih podatkov.

Ključno vprašanje bi bilo področje uporabe takega sistema, predvsem katere storitve plačil in prenosa denarja bi bile lahko vključene ter od katerih subjektov, ki imajo podatke o financiranju, bi se lahko zahtevalo, naj jih zagotavljajo temu sistemu.

Že omejitev področja uporabe na nakazila v enotnem območju plačil v eurih (SEPA) bi lahko zagotovila nekaj dodane vrednosti v smislu kazenskega pregona: večina terorističnih celic v Evropi nekaj prihodkov dobi iz zakonitih virov – običajno jih prejmejo prek uradnega bančnega sistema – in uporablja bančne račune in kreditne kartice za svoje vsakodnevne gospodarske dejavnosti in izdatke, povezane z napadi. Morebitni ponudniki podatkov bi bili lahko izvajalci storitev finančnih sporočil in avtomatizirane klirinške hiše, poleg tega pa tudi kreditne institucije. Sistem, ki bi pokrival prenose SEPA, bi lahko uporabil obstoječ regulativni okvir in skupne standarde, vendar ne bi zajel transakcij znotraj EU v valutah, ki niso euro, in transakcij, pri katerih se uporabijo drugi načini plačila.

Dodano vrednost v smislu kazenskega pregona bi bilo mogoče še povečati z razširitvijo področja uporabe na transakcije v drugih valutah in plačila s kreditnimi, debetnimi in predplačniškimi karticami, na ponudnike elektronskih denarnic, denarna nakazila ali virtualne valute. Hkrati bi to pomenilo znatno povečanje količine podatkov in ponudnikov podatkov, kar bi dodatno močno vplivalo na stroške sistema in njegovo sorazmernost.

Komisija bo glede na navedene pomisleke nadaljevala ocenjevanje in bo proučila možnosti ustanovitve evropskega sistema sledenja financiranju terorizma, ki bi dopolnjeval obstoječi program za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, vključno z vplivom navedenih možnosti na temeljne pravice. Glede na tehnično in pravno zapletenost navedenih vprašanj bo potrebno podrobno posvetovanje s ponudniki finančnih storitev. Komisija bo o ugotovitvah poročala poleti 2017.

Prizadevanja za popolno izpolnitev akcijskega načrta za okrepitev boja proti financiranju terorizma se bodo nadaljevala tudi v letu 2017, predvsem na področju krepitve pristojnosti carinskih organov za boj proti financiranju terorizma, s predložitvijo predloga glede financiranja terorizma prek trgovine z blagom in nezakonite trgovine s kulturnimi dobrinami ter s proučitvijo možnosti za razširitev dostopa organov pregona in drugih državnih organov do registrov bančnih računov. Komisija spodbuja sozakodajalca, naj si kot prednostno nalogo določita obravnavo že predloženih zakonodajnih aktov in brez nadaljnje odlašanja dosežeta dogovor o revidirani 4. direktivi o pranju denarja¹⁹.

IV. KREPITEV INFORMACIJSKIH SISTEMOV IN SPOPRIJEMANJE S POMANJKLJIVOSTMI

Učinkovita in sistematična izmenjava informacij med državami članicami ter močni medsebojno povezani informacijski sistemi so ključna orodja za krepitev naše obrambe pred terorizmom in organiziranim kriminalom. Komisija spodbuja prizadevanja na tem področju z zagotavljanjem boljšega izvajanja obstoječih instrumentov v državah članicah in pospeševanjem svojih prizadevanj za trdnejše in pametnejše informacijske sisteme za meje in varnost, ki jih je začela aprila 2016²⁰. Cilj je zagotoviti, da imajo pristojni organi sistematično na voljo potrebne podatke iz različnih informacijskih sistemov, da se lahko odzovejo na trenutne varnostne izzive.

Ključni vidik izboljševanja upravljanja podatkov na ravni EU je odpraviti pomanjkljivosti obstoječih sistemov in optimizirati njihovo delovanje. Zato je Komisija predložila nabor predlogov za krepitev uspešnosti in učinkovitosti **schengenskega informacijskega sistema**, ki je trenutno najpomembnejši in najbolj uporabljan instrument za izmenjavo podatkov²¹. Namen novih predlogov Komisije²², ki temeljijo na celoviti oceni, je izboljšati funkcije sistema in zadovoljiti nove operativne potrebe.

S predlogom se bo izboljšala in razširila uporaba schengenskega informacijskega sistema in njegova dodana vrednost za organe pregona ter okrepile pravice do dostopa za pristojne agencije EU, kot sta Europol in Eurojust. Razširile se bodo nekatere obstoječe kategorije razpisa ukrepa in vrste preverjanj, uvedla se bo nova kategorija razpisa ukrepa

¹⁹ https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/joint-declaration-legislative-priorities-2017_en.pdf.

²⁰ Glej sporočilo z naslovom „Trdnejši in pametnejši informacijski sistemi za meje in varnost“, COM(2016) 205 final, 6. 4. 2016.

²¹ Pristojni nacionalni organi so leta 2015 osebe in predmete v schengenskem informacijskem sistemu preverili v skoraj 2,9 milijarde primerih in si izmenjali več kot 1,8 milijona dopolnilnih podatkov.

²² COM(2016) 883.

v zvezi z „neznanimi iskanimi osebami“ in preventivni razpis ukrepa v zvezi z otroki, za katere velja visoko tveganje ugrabitve. Uvedla se bo tudi obveznost razpisa ukrepa v schengenskem informacijskem sistemu, če je oseba iskana v zvezi s terorističnim kaznivim dejanjem. S predlogom se bo izboljšalo tudi izvrševanje odločb o vrnitvi, izdanih državljanom tretjih držav brez urejenega statusa, saj bo uvedena nova kategorija razpisa ukrepa v zvezi z odločbami o vrnitvi. Poleg tega bo predlog prispeval tudi k učinkovitemu izvrševanju prepovedi vstopa državljanom tretjih držav na zunanji meji, saj bo njihov vnos v schengenski informacijski sistem obvezen. S predlogom bodo v sistem uvedene nove funkcije, na primer učinkovitejša uporaba podatkov, kot so posnetki obraza in prstni odtisi. Izboljšali se bosta tudi varnost in kakovost podatkov v schengenskem informacijskem sistemu, na primer z vzpostavitvijo enotnih zahtev za uslužbenca na terenu o tem, kako varno obdelovati podatke iz schengenskega informacijskega sistema.

S predlogom se bo okrepilo varstvo podatkov z uvedbo dodatnih jamstev za zagotovitev, da se zbiranje in obdelava podatkov ter dostop do njih omejijo le na tisto, kar je nujno potrebno, ob popolnem upoštevanju zakonodaje EU in temeljnih pravic, vključno s pravico do učinkovitih pravnih sredstev.

Poleg izboljševanja delovanja obstoječih sistemov se bo delo nadaljevalo tudi v zvezi z načini medsebojne povezave informacijskih sistemov. Nagovor predsednika Junckerja o stanju v Uniji septembra 2016 in sklepi Evropskega sveta iz decembra 2016 se nanašajo na pomen odpravljanja trenutnih pomanjkljivosti pri upravljanju podatkov in izboljšanja **povezljivosti in medsebojne povezanosti med obstoječimi informacijskimi sistemi**. Strokovna skupina Komisije na visoki ravni za informacijske sisteme in povezljivost ocenjuje možnosti, kako to doseči. Strokovna skupina na visoki ravni si prizadeva za multidisciplinarni koncept sodelovanja, ki združuje več agencij, kot je orisan v Evropski agendi za varnost, vključno z morebitnimi sinergijami z informacijskimi sistemi za upravljanje meja ter organe pregona in carinske organe, kot je določeno v upravljanju carinske unije EU.

Strokovna skupina na visoki ravni za informacijske sisteme in povezljivost je želela pospešiti rezultate, zato je 21. decembra predstavila predsednikovo vmesno poročilo s predlogom za vzpostavitev enotnega portala za iskanje, ki bi organom pregona in upravljanja meja na terenu omogočil hkratno iskanje po obstoječih zbirkah podatkov in informacijskih sistemih EU. Na podlagi systemskega vmesnika, ki ga Europol razvija z državami članicami, bi lahko pristojni organi držav članic podobno hkrati iskali tudi po Europolovih zbirkah podatkov. V poročilu je poudarjen tudi pomen kakovosti podatkov in daje priporočila za izboljšanje kakovosti podatkov v sistemih EU.

Strokovna skupina na visoki ravni bo končno poročilo predstavila v prvi polovici leta 2017. Komisija bo na podlagi teh ugotovitev in razprav z Evropskim parlamentom in Svetom proučila ukrepe za nadaljnje izboljšanje povezljivosti informacijskih sistemov EU in povečanje njihove učinkovitosti, da bi tako obravnavala trenutne varnostne grožnje.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

Komisija bo še naprej spodbujala delo v zvezi z izvajanjem Evropske agende za varnost, da bi se oblikovala učinkovita in prava varnostna unija, ter bo januarja poročala o nadaljnjem napredku. V januarskem poročilu bo poudarek na krepitvi naše obrambe – vključno z izvajanjem vmesnega poročila strokovne skupine na visoki ravni za informacijske sisteme in povezljivost.